

תקנון פרס יפה ברלוביץ לחקר הספרות העברית והערבית ולדיאלוג בין העמים

1. כללי

- 1.1. מכללת סמינר הקיבוצים מעניקה אחת לשנה את פרס יפה ברלוביץ לחקר הספרות העברית והערבית ולדיאלוג בין העמים.
- 1.2. תקנון זה מסדיר את מטרות הפרס, קטגוריות הפרס, תנאי הזכאות, אופן הגשת המועמדות, הליכי השיפוט, אופן ההכרעה, פרסום התוצאות וחובות הזוכים.
- 1.3. המכללה בתיאום עם התורמת רשאית לעדכן תקנון זה מעת לעת. הנוסח המחייב לכל שנת פרס הוא הנוסח שיפורסם על ידי המכללה במועד פרסום הקול הקורא הרלוונטי.
- 1.4. הוראות תקנון זה מנוסחות בלשון רבים מטעמי נוחות בלבד, והן חלות על כל המגדרים בשווה.

2. מטרות הפרס

- 2.1. הפרס נועד לעודד מחקר מצטיין בחקר הספרות העברית ובחקר הספרות הערבית, לקדם דיאלוג בין התרבויות והקהילות היהודית והערבית בישראל, לטפח את הוראת הספרות, וליצור מפגש משמעותי בין חוקרים, מורים, סטודנטים וקוראים.
- 2.2. הפרס מבקש לתמוך בעשייה אקדמית ופדגוגית שיש לה תרומה ממשית לשדה חקר הספרות ולשיח בין העמים.
- 2.3. המכללה תפעל לעידוד הגשת מועמדות מגוונות, ובכלל זה מועמדות של נשים, מתוך שאיפה לייצוג הולם לאורך שנות הפרס.

3. קטגוריות הפרס

- 3.1. הפרס כולל שלוש קטגוריות:
 - 3.1.1. קטגוריית חקר הספרות - במסגרתה יוענקו שני פרסים נפרדים:
 - א. פרס לחקר הספרות העברית
 - ב. פרס לחקר הספרות הערבית
 - 3.1.2. פרס להוראת הספרות בבתי ספר
 - 3.1.3. פרס לעבודת סטודנט. ית מצטיינת בחקר הספרות
- 3.2. גובה הפרסים יפורסם בכל שנה בקול הקורא. נכון למועד פרסום תקנון זה (ספטמבר 2026):

א. פרס לחקר הספרות העברית - 35,000 ש"ח

ב. פרס לחקר הספרות הערבית - 35,000 ש"ח

ג. פרס להוראת הספרות בבתי ספר - 10,000 ש"ח

ד. פרס לעבודת סטודנט. ית מצטיינת - 5,000 ש"ח

3.3. בקטגוריית פרס הוראת הספרות ובקטגוריית עבודת הסטודנט. ית רשאית הוועדה להעניק גם ציון לשבח ללא פרס כספי.

4. הוראות כלליות

4.1. כל אדם רשאי להציע מועמדות, אלא אם נקבע אחרת בתקנון זה. ניתן להגיש גם מועמדות עצמית במקרים שבהם התקנון מתיר זאת.

4.2. כל הצעה תתייחס למועמד אחד בלבד, אלא אם מדובר ביצירה משותפת של כמה חוקרים.

4.3. אין בהגשת מועמדות כדי להקנות זכות לקבלת הפרס, וההכרעה נתונה לוועדות השיפוט המוסמכות בהתאם לתקנון זה.

4.4. המועמדים אחראים לנכונות המידע והמסמכים שיוגשו מטעמם.

4.5. הגשת מועמדות מהווה הסכמה להוראות תקנון זה.

4.6. המכללה רשאית שלא להעניק פרס באחת הקטגוריות או יותר, אם לא נמצאה מועמדות ראויה או אם מתקיימת עילה אחרת לפי תקנון זה.

4.7. החלטות מקצועיות של ועדות השיפוט הן סופיות. המכללה והוועדות אינן חייבות לנמק את החלטותיהן למועמדים שלא זכו, אלא אם נקבע אחרת בדיון.

5. ועדות הפרס והליך השיפוט

5.1. צוות היגוי

המכללה תמנה צוות היגוי לפרס, שיורכב מנציגי הנהלה ומנציגי סגל אקדמי. תפקידו ללוות את הפעלת הפרס, לאשר את פרסום הקול הקורא ולמנות את ועדות השיפוט בהתאם לתקנון זה.

5.2. ועדות השיפוט

א. בקטגוריית המחקר יפעלו שתי ועדות שיפוט נפרדות: ועדה לחקר הספרות העברית וועדה לחקר הספרות הערבית.

ב. בכל אחת מוועדות המחקר יכהנו שלושה חוקרי ספרות בכירים ממוסדות אקדמיים מוכרים, בעלי מומחיות בתחום הרלוונטי.

ג. פרס ההוראה ופרס עבודת הסטודנט ית יידונו בוועדת שיפוט אחת, שתורכב מראש החוג לספרות במכללת סמינר הקיבוצים ומשלושה חברי סגל מן החוג לספרות.

ד. ישיבת הוועדה תנוהל בידי נציג המכללה. לנציג המכללה אין זכות הצבעה או מעורבות בשיקול הבחירה. תפקידו לאכוף את הפרוטוקול, למנוע לחצים פסולים ולנהל את ההצבעה באופן חשאי.

5.3. מעמד התורמת

התורמת או נציגה רשאיות להשתתף בדיונים רלוונטיים הנוגעים להפעלת הפרס ולהביע עמדה, וכן להציע מועמדים בהתאם להוראות התקנון. לתורמת או לנציגה לא תהיה זכות הצבעה, זכות הכרעה או זכות וטו, וההכרעה בזהות הזוכים תתקבל על ידי חברי ועדת השיפוט בעלי זכות ההצבעה בלבד.

5.4. ניגוד עניינים

א. כל חבר ועדת שיפוט יחתום, לפני תחילת עבודת הוועדה, על הצהרה בדבר היעדר ניגוד עניינים ושמירת סודיות.

ב. חבר ועדת שיפוט יימנע מדיון ומהצבעה בעניינו של מועמד שהנחה, לימד, עבד עמו בשנתיים האחרונות, או שקיימים ביניהם קרבת משפחה, יחסי תלות או נסיבות אחרות העלולות ליצור חשש לניגוד עניינים.

ג. כל הימנעות תירשם בפרוטוקול.

5.5. סודיות

א. שמות חברי ועדות השיפוט יישמרו חסויים עד לפרסום הרשמי של הזוכים, אלא אם תחליט המכללה אחרת.

ב. עד לפרסום הרשמי של תוצאות הפרס יישמרו בסודיות זהות הזוכים, שמות המועמדים, תוכן הדיונים וכל מידע פנימי הנוגע להליך השיפוט, אלא אם גילויו נדרש על פי דין.

ג. פרטי הדיונים הפנימיים בוועדות ושמות המועמדים שלא זכו יישארו חסויים גם לאחר פרסום התוצאות, בכפוף לכל דין.

5.6. כללי דיון והכרעה

א. המכללה תבדוק את שלמות התיקים ואת עמידתם בתנאי הסף.

ב. הגשה שאינה עומדת בתנאי הסף רשאית הוועדה לפסול, ואולם ניתן לאפשר השלמה טכנית בתוך פרק הזמן שייקבע מראש על ידי המכללה.

ג. כל חבר ועדה יבחן את המועמדות באופן עצמאי.

ד. ציוני השופטים יימסרו באופן פרטי ומסודר, כך שכל שופט יבחן את המועמדות ללא חשיפה מוקדמת לציוני שאר חברי הוועדה.

ה. החלטות ועדות השיפוט יתקבלו ברוב קולות של חברי הוועדה בעלי זכות ההצבעה. במקרה של שוויון קולות, תכריע דעת יושב ראש הוועדה.

ו. מי שאין לו זכות הצבעה לא ייטול חלק בהכרעה המקצועית.

ז. לאחר כינוס ישיבת ההכרעה לא יוגשו ולא יידונו מועמדות חדשות, אלא אם החליטה הוועדה על פתיחת ההליך מחדש בהתאם לתקנון זה.

5.7. אישור מוסדי

המלצות ועדות השיפוט יועברו לנשיאת המכללה לצורך אישור מוסדי סופי. אישור זה נועד לוודא את תקינות ההליך ועמידתו בהוראות התקנון, ואינו מחליף את שיקול הדעת המקצועי של ועדת השיפוט.

6. קטגוריית חקר הספרות העברית והערבית

6.1. כללי

בקטגוריה זו יוענקו שני פרסים נפרדים: פרס לחקר הספרות העברית ופרס לחקר הספרות הערבית.

6.2. זכאות

א. ככלל, הפרס מיועד לחוקרים וות תושבי ישראל.

ב. אם באחת הקטגוריות לא תימצא מועמדות ראויה של חוקר.ת תושב ישראל, רשאית ועדת השיפוט לשקול הענקת הפרס לחוקר.ת ישראלי.ת תושב.ת חוץ.

ג. לא ניתן לזכות בפרס המחקר יותר מפעם אחת.

ד. במקרים חריגים ניתן להעניק את הפרס גם למועמד שנפטר לאחר הגשת המועמדות.

6.3. היצירה המחקרית

א. ניתן להגיש חיבור מחקרי בתחום חקר הספרות העברית או חקר הספרות הערבית, הכתוב בעברית, בערבית או באנגלית.

ב. היצירה המוגשת צריכה להיות ספר מחקר, פרק ספר, סדרת מאמרים או מאמר יחיד בעל תרומה מחקרית יוצאת דופן.

ג. היצירה המוגשת צריכה להיות כזו שפורסמה בשלוש השנים שקדמו למועד האחרון להגשת מועמדות באותה שנת פרס.

6.4. הגדרות תחום

א. חקר הספרות העברית הוא מחקר העוסק בספרות עברית לדורותיה שנכתבה בשפה העברית הערבית או האנגלית.

ב. חקר הספרות הערבית הוא מחקר העוסק בספרות ערבית לדורותיה שנכתבה בשפה הערבית, העברית או האנגלית.

6.5. חומרי ההגשה

א. קורות חיים של המועמד בעברית, בערבית או באנגלית, בהיקף של עד 1,000 מילים.

ב. נימוקי ההצעה בעברית, בערבית או באנגלית, בהיקף של עד 1,000 מילים.

ג. היצירה המחקרית המוגשת.

6.6. אנונימיות

א. שמות המציעים לא יימסרו לחברי ועדת השיפוט.

ב. המכללה תפעל, ככל שהדבר אפשרי ומתאים לאופי החומר המוגש, לצמצם את חשיפת פרטי הזיהוי של המועמדים בשלב הסינון הראשוני.

6.7. אמות מידה לשיפוט

אמות המידה לשיפוט הן, בין היתר:

א. מקוריות המחקר

ב. איכות מתודולוגית

ג. עומק הקריאה הספרותית

ד. תרומה לשדה המחקר

ה. תרומה לדיאלוג בין הספרויות, התרבויות והקהילות

6.8. הליך השיפוט

- א. חברי ועדת השיפוט יבחנו את המועמדות באופן עצמאי וידרגו אותן לפי אמות המידה שלעיל.
- ב. לאחר השלמת שלב הדירוג הראשוני יועברו לעיון חברי הוועדה התיקים של שלושת המועמדים המובילים בכל אחת משתי קטגוריות המחקר.
- ג. בשלב הדיון המסכם תבחר הוועדה את הזוכה בהצבעה חשאית.

6.9. מועמדות מטעם חברי ועדה

כל אחד מחברי ועדת השיפוט בעלי זכות ההצבעה רשאי להציע מועמדות, ובלבד שההצעה תוגש בכתב ובאותו מתווה החל על כלל המועמדות. מועמדות שהוצעה על ידי חבר ועדה תידון לפי אותם כללים, קריטריונים והליכי שיפוט החלים על כל מועמדות אחרת.

6.10. אי-הענקת פרס

ועדת השיפוט רשאית להחליט שלא להעניק את הפרס באחת מקטגוריות המחקר או בשתייהן, אם לא נמצאה מועמדות ראויה. במקרה כזה תפורסם הודעה מתאימה מטעם המכללה.

6.11. סירוב לקבלת הפרס

אם זוכה מסרב לקבל את הפרס, רשאית ועדת השיפוט לבחור זוכה אחר מבין המועמדים שנבחנו באותה שנה, או להחליט שלא להעניק את הפרס.

6.12. דחיית מועמדות לשנה העוקבת

ועדת השיפוט רשאית, בהסכמת המועמד ובכפוף לעמידה בתנאי השנה העוקבת, להעביר מועמדות לדיון גם בשנת הפרס הבאה.

6.13. הוראה חריגה לקטגוריית חקר הספרות הערבית

אם במשך שתי שנות הפרס הראשונות לא תימצא מועמדות ראויה בקטגוריית חקר הספרות הערבית, רשאית המכללה, לאחר התייעצות עם ועדת השיפוט הרלוונטית ופרסום הודעה מתאימה, לאפשר באותה קטגוריה גם הגשת תרגום של ספרות ערבית לעברית.

7. קטגוריית פרס המורה

7.1. מהות הפרס

פרס המורה יוענק למורה בוגר סמינר הקיבוצים, המלמד ספרות עברית או ספרות ערבית בבית ספר בישראל, ואשר עבודתו הפדגוגית תורמת להוראת הספרות, לדיאלוג בין תרבויות ולקידום שיח ערכי וחינוכי.

7.2. תנאי זכאות

א. המועמד הוא בוגר סמינר הקיבוצים.

ב. המועמד מלמד ספרות בבית ספר בישראל במשך שנתיים לפחות עד למועד האחרון להגשת מועמדות.

ג. ניתן להגיש מועמדות עצמית, או להגיש מועמדות מטעם מנהל בית הספר, רכז מקצוע או גורם פדגוגי מוסמך אחר.

7.3. חומרי ההגשה

א. טופס מועמדות מלא וחתום.

ב. קורות חיים, לרבות פירוט תפקידים מקצועיים ורשימת שיעורים, קורסים או יחידות לימוד בספרות שלימד המועמד בשנתיים האחרונות.

ג. תיק מועמדות בהיקף של עד 15 עמודים, הכולל לפחות סילבוס אחד מלא, דוגמאות למשימות ולחומרי למידה שפותחו, ותיאור רפלקטיבי של התפיסה הפדגוגית בהיקף של עד 1,500 מילים.

ד. שני מכתבי המלצה, שלפחות אחד מהם יינתן על ידי גורם שאינו מועסק במוסד שבו מועסק המועמד.

ה. אסמכתאות לתוצרים מקצועיים רלוונטיים, כגון פרסומים, השתתפות בכנסים, ערכות הוראה, פרויקטים קהילתיים או משובי הוראה.

7.4. אמות המידה לשיפוט

א. איכות פדגוגית ומקוריות בהוראה - 30%

ב. הממד הדיאלוגי: יצירת מפגש בין הספרות העברית לספרות הערבית, בין-תרבותיות ועבודה עם כיתות מגוונות - 25%

ג. טיפוח קריאה, כתיבה ומחקר בקרב הלומדים, לרבות ליווי והנחיה של עבודות תלמידים - 20%

ד. הד והשפעה: תרומה לשדה החינוכי, פיתוח חומרים, שיתופי פעולה ויוזמות בעלות השפעה קהילתית או מקצועית - 15%

ה. שליטה בתחום הדעת, עדכניות ביחס למחקר בן זמננו ויכולת לתווך אותו בהוראה - 10%

7.5. הליך הבחינה

לאחר בדיקת עמידה בתנאי הסף ושלמות ההגשה, תבחן ועדת השיפוט את המועמדות על יסוד חומרי ההגשה ואמות המידה המפורטות בתקנון זה. הוועדה רשאית לבקש הבהרות או חומרים משלימים, ובלבד שהדבר ייעשה באופן שוויוני, ענייני ומתועד.

8. קטגוריית עבודת הסטודנט

8.1. מהות הפרס

פרס עבודת הסטודנט יוענק לסטודנט הלומד לתואר ראשון או שני בסמינר הקיבוצים, על עבודת מחקר מצטיינת בספרות.

8.2. תנאי זכאות

א. המועמד הוא סטודנט הלומד בעת הגשת המועמדות לתואר ראשון בחוג לספרות או לתואר שני במדעי הרוח בגישה בינתחומית במכללת סמינר הקיבוצים.

ב. העבודה המוגשת נכתבה במסגרת הלימודים בסמינר הקיבוצים והוערכה בציון 90 לפחות.

ג. העבודה נכתבה בשנתיים שקדמו למועד ההגשה.

ד. העבודה לא זכתה בפרס אחר בעל אופי דומה.

8.3. אופי העבודה

א. העבודה תהיה עבודת מחקר בספרות: עבודה סמינריונית, פרויקט גמר או מחקר עצמאי מונחה.

ב. היקף העבודה יהיה 6,000 מילים לפחות.

ג. העבודה תוגש בשפה שבה נכתבה - עברית, ערבית או אנגלית.

ד. עבודה בערבית תישפט על ידי חבר ועדה הקורא ערבית. במידת הצורך יצורף תקציר בעברית בהיקף של עד 500 מילים.

ה. עבודות בעלות אופי בין-לשוני, השוואתי או תרגומי יתקבלו בברכה.

8.4. חומרי ההגשה

א. טופס מועמדות חתום ואישור לימודים.

ב. עותק של העבודה בקובץ PDF.

ג. עותק אנונימי של העבודה, שממנו הוסרו שם הכותב, שם המנחה ושם המוסד, ככל שניתן.

ד. מכתב מאת המנחה, בהיקף של עד עמוד אחד, הכולל התייחסות לעצמאות הכותב בעבודה.

ה. תקציר בהיקף של עד 300 מילים ורשימת מילות מפתח.

ו. הצהרת מקוריות ואי-שימוש בכלי בינה מלאכותית בניגוד לנהלי המוסד.

8.5. אמות המידה לשיפוט

א. מקוריות שאלת המחקר וחדשנות הטיעון - 25%

ב. איכות הקריאה בטקסט: דיוק, רגישות ספרותית ועומק הפרשנות - 25%

ג. מתודולוגיה: התאמת הכלים, עבודה עם מקורות ראשוניים וביסוס המסקנות - 20%

ד. היכרות עם המחקר הקיים ומיקום העבודה בתוכו - 15%

ה. איכות הכתיבה, מבנה הטיעון ותקינות האזכור הביבליוגרפי - 15%

8.6. שיקול הכרעה נוסף

בין עבודות שנמצאו שקולות, תעדיף הוועדה עבודה התורמת לדיאלוג בין הספרויות והתרבויות, או עבודה החושפת מקורות שטרם נחקרו.

8.7. הליך השיפוט

א. בקטגוריית עבודת הסטודנט יתקיים שלב שיפוט ראשון על יסוד עותק אנונימי של העבודה.

ב. הוועדה רשאית, במקרים מתאימים, לבקש חוות דעת מקורא חיצוני או לזמן מועמדים לשיחה, ובלבד שהדבר ייעשה באופן שוויוני, ענייני ומתועד.

9. לוחות זמנים והגשת מועמדויות

9.1. המכללה תפרסם אחת לשנה קול קורא להגשת מועמדויות.

9.2. הקול הקורא יכלול, בין היתר, את המועדים להגשה, את אופן ההגשה, את סכומי הפרסים לאותה שנה ואת כל הפרטים המעשיים הנדרשים להגשת מועמדות.

9.3. המועד האחרון להגשת מועמדויות, מועד השלמת מסמכים טכניים ומועד ההכרעה יפורסמו בכל שנה בקול הקורא.

9.4. מועמדות שלא הוגשה במלואה עד המועד האחרון להגשה, או עד למועד ההשלמה הטכנית אם נקבע כזה, רשאית הוועדה שלא לדון בה.

10. פרסום תוצאות, טקס ההענקה וחובות הזוכים

10.1. לאחר האישור המוסדי הסופי תודיע המכללה לזוכים על זכייתם ותפרסם הודעה רשמית לציבור.

- 10.2. טקס ההענקה ייערך אחת לשנה במסגרת כנס השלום של מכללת סמינר הקיבוצים, או במסגרת ציבורית אחרת שעליה תודיע הנהלת המכללה.
- 10.3. זוכי פרסי המחקר יוזמנו לטקס ההענקה, ויתבקשו, ככל האפשר, להשתתף במהלך השנה שלאחר הזכייה במפגשים אקדמיים או ציבוריים עם קהילת המרצים והסטודנטים המכללה.
- 10.4. זוכי פרס ההוראה ופרס עבודת הסטודנט יוזמנו לטקס ההענקה ישאו דברים קצרים, ויתבקשו, ככל האפשר, להציג את עבודתם או את עשייתם בסמינר הקיבוצים במהלך השנה שלאחר הזכייה.
- 10.5. בכל פרסום עתידי המבוסס במישרין על המחקר או העבודה הזוכים, יצוין כי היצירה זכתה בפרס יפה ברלוביץ לחקר הספרות העברית והערבית ולדיאלוג בין העמים מטעם מכללת סמינר הקיבוצים.
- 10.6. המכללה רשאית לפרסם את שמות הזוכים, תקצירי העבודות ותצלומים מטקס ההענקה.
- 10.7. המכללה רשאית, בכפוף לדין, להסכמות הנדרשות ולמתן קרדיט מתאים, לפרסם את העבודות או המחקרים הזוכים, כולם או חלקם, או לשלב התייחסות אליהם במסגרת הוראה, עיון ופעילות אקדמית.
- 11. הוראות נוספות**
- 11.1. על חברי ועדות השיפוט ועל כל גורם מעורב בהליך יחול איסור ליצור קשר עם מועמדים או עם מי מטעמם בעניין ההליך התלוי ועומד, אלא במסגרת מוסדרת שאישרה המכללה מראש.
- 11.2. זהות חברי ועדות השיפוט והגורמים המלווים את ההליך תיחשף רק למי שנדרש לדעתה לצורך ניהול ההליך התקין, ובשלב המתאים לכך.
- 11.3. בכל עניין שלא הוסדר במפורש בתקנון זה, תהיה המכללה רשאית לקבל החלטה מנהלית סבירה, שוויונית ומנומקת לפי צרכי ההליך, ובלבד שלא תיפגע זכות מהותית של מועמד.
- 11.4. פרסום הקול הקורא, פתיחת ההליך, קבלת מועמדות והענקת הפרס כפופים לשיקול דעתה של המכללה ולהוראות כל דין.
- 11.5. תקנון זה ייכנס לתוקף במועד פרסומו על ידי המכללה.